

Predmet C-216/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

4. travnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

23. ožujka 2023.

Tužitelj:

Hauser Weinimport GmbH

Tuženik:

Freistaat Bayern

[omissis]

Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Visoki upravni sud Bavarske, Njemačka)

U upravnom sporu
Hauser Weinimport GmbH,
[omissis] Fischach,

- tužitelj -

[omissis]

protiv

Freistaata Bayern (Savezna zemlja Bavarska, Njemačka),

[omissis]

- tuženik -

zbog

propisâ o hrani;

u ovom slučaju: tužiteljeva žalba protiv presude Bayerisches Verwaltungsgerichta Augsburg (Upravni sud Bavarske u Augsburgu, Njemačka) od 21. rujna 2020.,

20. vijeće Bayerischer Verwaltungsgerichtshofa (Visoki upravni sud Bavarske)

[omissis]

bez rasprave 23. ožujka 2023.

donosi sljedeće

rješenje:

1. U skladu s člankom 267. UFEU-a ovo vijeće upućuje Sudu Europske unije sljedeća prethodna pitanja:

(a) Treba li članak 3. stavak 4. točku (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 tumačiti na način da se pojam „alkohol” odnosi i na piće koje sadržava alkohol, a nije proizvod od vinove loze u smislu članka 3. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU) br. 251/2014?

(b) Znači li pojam „dodati” u smislu članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 da se alkoholna jakost krajnjeg proizvoda trebala povećati u usporedbi s proizvodom od vinove loze upotrijebljenim u skladu s člankom 3. stavkom 4. točkom (a) Uredbe (EU) br. 251/2014?

(c) U slučaju potvrdnog odgovora na pitanje (a), treba li članak 3. stavak 1. prvu rečenicu u vezi s točkom 1. podtočkom (b) podpodtočkom ii. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014 tumačiti na način da pojam „aromatična hrana” obuhvaća alkoholno piće u smislu pitanja (a)?

2. Postupak se prekida do donošenja odluke Suda Europske unije o prethodnim pitanjima [omissis].

Obrazloženje:

1 Između stranaka u sporu sporno je može li tužitelj proizvod koji proizvodi i stavlja na tržište nazivati „aromatiziranim koktelom na bazi vina” u smislu članka 3. Uredbe (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021.

2 1. Prema vlastitim navodima, koje tuženik [omissis] ne osporava, tužitelj proizvodi miješano alkoholno piće koje se sastoji od 55 % vina i 10 % piva alkoholne jakosti 5,5 % vol. te je ono aromatizirano cvijetom bazge. Tužitelj je to piće stavio na tržište pod nazivom „aromatizirani koktel na bazi vina”. Tuženik je to osporavao jer smatra da je pivo koje je dodano piću „alkohol” u smislu članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014, koji se ne smije dodavati piću koje se naziva „aromatiziranim koktelom na bazi vina”. Tužitelj smatra da se pojam alkohola u smislu članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 odnosi samo na alkohol naveden u

- točki 3. Priloga I. jer bi dodavanjem alkohola u smislu članka 3. Uredbe (EU) br. 251/2014 trebalo postići povećanje, a ne smanjenje stvarne alkoholne jakosti vina, kao što je to slučaj u tužiteljevom proizvodu. U svakom slučaju, pivo je aromatični sastojak u smislu točke 1. podtočke (b) podpodtočke ii. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014, tako da se naziv „aromatizirani koktel na bazi vina” može upotrebljavati čak i ako se pivo smatra alkoholom u smislu Uredbe (EU) br. 251/2014.
- 3 2. Prethodna pitanja odnose se na tumačenje članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o definiciji, opisivanju, prezentiranju i označivanju aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021.
- 4 (a) Za donošenje odluke u sporu ključne su odredbe članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014, kako je izmijenjena Uredbom 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021., i članka 25. stavka 1. točke 1. u vezi s člankom 49. točkom 4. njemačkog Weingesetza (Zakon o vinu, u daljnjem tekstu: WeinG) u vezi s člankom 7. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. u vezi s člankom 2. točkom 2. i člankom 1. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 251/2014.
- 5 (b) Nacionalne odredbe glase kako slijedi:
- 6 **Članak 25. WeinG-a** (Zakon o vinu u verziji objavljenoj 18. siječnja 2011. (BGBl. I., str. 66.), koji je posljednji put izmijenjen člankom 2. stavkom 4. Zakona od 20. prosinca 2022. (BGBl. I, str. 2752.)) – **Zabrane za zaštitu od obmane**
- 7 1. U svojstvu odgovornog subjekta u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL 2011., L 304, str. 18.; SL 2014., L 331, str. 41.; SL 2015., L 50, str. 48.; SL 2016., L 266, str. 7.) [(SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 20., str. 168. te ispravci SL 2015., L 326, str. 73. i SL 2016., L 266, str. 7.)], koja je posljednji put izmijenjena Uredbom (EU) 2015/2283 (SL 2015., L 327, str. 1.), zabranjeno je stavljati na tržište proizvod s informacijama o proizvodima koji ne ispunjavaju zahtjeve
- 1.
- 8 iz članka 7. stavka 1., također u vezi sa stavkom 4., Uredbe (EU) br. 1169/2011
- [...]
- te općenito ili u pojedinačnom slučaju oglašavati taj proizvod.

9 **Članak 49. WeinG-a – Kaznene odredbe**

10 Kažnjava se kaznom zatvora do godinu dana ili novčanom kaznom onaj tko [...]

4. protivno članku 25. stavku 1. stavi na tržište ili oglašava proizvod [...]

11 (c) Nacionalna sudska praksa:

Presudom od 18. travnja 2019. Verwaltungsgericht Trier (Upravni sud u Trieru, Njemačka) odlučio je da voćno vino dodano proizvodu od vinove loze treba smatrati aromatičnom hranom u skladu s točkom 1. podtočkom (b) podpodtočkom ii. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014 i da taj proizvod nije alkohol u skladu s člankom 3. stavkom 4. točkom (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 (presuda Verwaltungsgerichta Trier (Upravni sud u Trieru) od 18. travnja 2019., 2 K 6133/18.TR). Presudom od 21. rujna 2020. (presuda Verwaltungsgerichta Augsburg (Upravni sud u Augsburgu) od 21. rujna 2020., Au 9 K 20.597), protiv koje je ovo vijeće dopustilo žalbu, Verwaltungsgericht Augsburg (Upravni sud u Augsburgu) odlučio je da se piću za koje se namjerava upotrebljavati naziv „aromatizirani koktel na bazi vina” ne smije dodavati (drugo) alkoholno piće.

12 Koliko je vidljivo, u pogledu tog pitanja ne postoji nacionalna sudska praksa viših sudova.

13 4. Prethodna pitanja relevantna su za donošenje odluke zbog sastava proizvoda koji je odabrao tužitelj jer tužitelj za proizvod smije upotrebljavati naziv „aromatizirani koktel na bazi vina” samo ako pivo koje proizvod sadržava ne treba smatrati alkoholom u smislu članka 3. stavka 4. točke (c) Uredbe (EU) br. 251/2014 ili ako ga, pod uvjetom da se smatra takvim alkoholom, treba smatrati aromatičnim sastojkom u smislu točke 1. podtočke (b) podpodtočke ii. Priloga [I.] Uredbi.

14 5. Sud treba pojasniti prethodna pitanja jer ovo vijeće ne može dovoljno jasno odgovoriti na pitanje relevantno za rješavanje spora i jer je za rješavanje spora potrebno obvezujuće tumačenje Suda u pogledu odredbe ključne za donošenje odluke u sporu.

15 Dio odredbe relevantan za spor glasi: „(Aromatizirani koktel na bazi vina je piće: [...]) kojem nije dodan nikakav alkohol”, članak 3. stavak 4. točka (c) Uredbe (EU) br. 251/2014.

16 (a) Potrebno je pojasniti odnosi li se pojam „alkohol” samo na alkohol u skladu s točkom 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014 koji se ne smije dodavati koktelu, što ne bi uključivalo pivo jer ono ne odgovara ondje navedenim kriterijima, ili se pojam alkohola u smislu odredbe odnosi na svaki alkohol koji je već prisutan u dodanom piću koje samo nije proizvod od vinove loze u smislu članka 3. stavka 4. točke (a) jer taj alkohol ne ispunjava kriterije iz točke 3. Priloga I. te se već zbog toga ne smije dodavati skupini aromatiziranih pića na bazi vina (članak 3. stavak 1. Uredbe (EU) br. 251/2014). U prilog tom stajalištu može ići to da tržište i potrošači radi jasnoće trebaju znati da je za uporabu naziva aromatizirani proizvod od vina u skladu s

člankom 3. Uredbe (EU) br. 251/2014 osim alkohola sadržanog u samom proizvodu od vinove loze dopušteno upotrebljavati samo alkohol u smislu točke 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014, ali ne i druga alkoholna pića, pri čemu nije relevantna namjera subjekta u poslovanju s hranom da poveća alkoholnu jakost.

- 17 (b) Za razliku od suda nižeg stupnja, ovo vijeće sklonije je stajalištu da pivo alkoholne jakosti 5,5 % vol., koje je upotrijebljeno u ovom slučaju, ne treba smatrati alkoholom u smislu odredbe ključne za donošenje odluke u sporu. To stajalište temelji se na sljedećim razmatranjima:
- 18 (aa) Pojam *versetzen* (dodati) iz njemačke jezične verzije trebao bi biti istoznačan imeničkom obliku *Zusatz* (dodavanje), kako se on upotrebljava u točki 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014, te stoga imati značenje *zusetzen* u smislu njemačkog glagola *hinzufügen*. To proizlazi iz usporedbe s francuskom verzijom Uredbe (EU) br. 251/2014, u kojoj se u članku 3. upotrebljava pojam *l'addition* (dodavanje, dodatak), a u točki 3. Priloga I. *adjonction* (dodavanje), i s engleskom verzijom, u kojoj se u članku 3. Uredbe (EU) br. 251/2014 upotrebljava formulacija *to which no alcohol has been added (to add: dodati)*, a u točki 3. Priloga I. *addition of alcohol (addition: dodavanje)*. Njemački glagol *versetzen* u kontekstu prehrambene industrije, koji je relevantan u ovom slučaju, znači *vermischen* (pomiješati) (i time smanjiti kvalitetu) (izvor: Duden). S obzirom na francusku i englesku jezičnu verziju Uredbe (EU) br. 251/2014 te uporabu pojma *Zusatz* (dodavanje) u točki 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014, ovo vijeće sklonije je stajalištu da točno značenje glagola *versetzen* u ovom slučaju glasi *zusetzen*, odnosno *hinzufügen*. Stoga se odredbom koju treba tumačiti uređuje da piću koje se naziva „aromatiziranim koktelom na bazi vina” nije dodan alkohol u smislu točke 3. Priloga I.
- 19 (bb) Ovo vijeće smatra da bi se pojam „alkohol” u smislu članka 3. stavka 4. točke (c) trebao odnositi samo na alkohol u smislu točke 3. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014 jer bi se alkoholna jakost pića trebala povećati samo dodavanjem ondje navedenih vrsta alkohola proizvodu ili proizvodima od vinove loze u smislu članka 3. stavka 4. točke (a). Alkoholna pića koja imaju manju alkoholnu jakost od proizvoda od vinove loze smanjuju alkoholnu jakost osnovnog proizvoda (u skladu s člankom 3. stavkom 4. točkom (b) Uredbe (EU) br. 251/2014 udio proizvoda od vinove loze iz točke (a) iznosi najmanje 50 % ukupnog volumena) te stoga već u jezičnom smislu ne mogu ispuniti uvjet „dodavanja” alkohola (i posljedičnog povećanja njegova udjela u ukupnom volumenu pića). Stoga se odredbom spornom u ovom slučaju također predviđa da stvarna alkoholna jakost krajnjeg proizvoda iznosi između 1,2 % vol. i 10 % vol., što nije (znatno) veće od alkoholne jakosti proizvoda od vinove loze na čijoj je bazi proizvedeno predmetno piće (alkoholna jakost vina iznosi od 9 % vol. do 14 % vol.) (za razliku od toga, stvarna alkoholna jakost aromatiziranih vina treba iznositi između 14 % vol. i 22 % vol., članak 3. stavak 2. točka (g) Uredbe (EU) br. 251/2014).
- 20 (cc) U skladu s člankom 4. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe (EU) br. 251/2014, uspostavljanjem dopuštenih postupaka proizvodnje iz prvog podstavka, Komisija uzima u obzir postupke proizvodnje koje je preporučio i objavio OIV

(Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo). Rezolucijom OIV/ECO 288/2010 u točke 6.6. (Pića na bazi proizvoda od vinove loze) i 6.7. (Pića na bazi vina) dijela I. poglavlja 6. (Proizvodi na bazi grožđa, groždanog mošta ili vina) Međunarodnog enološkog kodeksa dodan je, među ostalim, sljedeći postupak: „dodavanje bezalkoholnih prehrambenih proizvoda ili pića, uključujući vodu”. Budući da se u Uredbi (EU) br. 251/2014 upućuje na postupke proizvodnje koje je preporučio i objavio OIV, u kojima se izričito predviđa dodavanje bezalkoholnih pića, nije jasno zašto se u spornom dijelu teksta Uredbe ne uređuje da je dopušteno dodavati samo bezalkoholna pića, nego se, naprotiv, upotrebljava formulacija „nije dodan nikakav alkohol”, ako je autor uredbe nastojao postići da nikakva alkoholna pića ne budu dio „aromatiziranog koktela na bazi vina”.

- 21 (dd) U skladu s uvodnom izjavom 4. Uredbe (EU) br. 251/2014, mjere koje se primjenjuju na aromatizirane proizvode od vina trebale bi doprinijeti postizanju visoke razine zaštite potrošača, sprečavanju obmanjivanja te ostvarivanju transparentnosti tržišta i poštenog tržišnog natjecanja. S obzirom na to, informirani prosječni potrošač trebao bi očekivati da alkoholno piće pod nazivom „koktel” može sadržavati mješavinu različitih alkoholnih pića ako nije označeno kao bezalkoholno. Osim toga, može se zaključiti da se zaštita potrošača i stavljanja na tržište za skupine „aromatiziranih vina” i „aromatiziranih pića na bazi vina” čiji su nazivi usko povezani s tradicionalnim postupcima proizvodnje („Vermut”, dio A. točka 3. Priloga II.; „Sangria”, dio B. točka 3. Priloga II.), koja se nastoji ostvariti predmetnom odredbom, prije svega odnosi na pića koja se stavljaju na tržište pod pojmom „aromatiziranog koktela na bazi vina” jer se na temelju te uredbe proizvodi koji su poznati i nazivaju po tradicionalnim postupcima proizvodnje ne ubrajaju u ta pića (dio C. Priloga II.).
- 22 6. Ako se pivo koje je upotrijebljeno u ovom slučaju zbog njegove alkoholne jakosti smatra „alkoholom” u smislu Uredbe (EU) br. 251/2014 koji se ne smije dodavati aromatiziranom piću na bazi vina, ovo vijeće pita smije li se pivo dodavati aromatiziranom koktelu na bazi vina u smislu Uredbe kao „aromatični sastojak” u smislu točke 1. podtočke (b) podpodtočke ii. Priloga I. Uredbi (EU) br. 251/2014 ili se njegova alkoholna jakost protivi takvom tumačenju. Na njemačkom tržištu postoje brojni prehrambeni proizvodi s okusom piva. Istraživanja koja je ovo vijeće provelo prije upućivanja zahtjeva pokazala su da se aroma piva može kupiti kao sastojak za pečenje i dodati hrani. Ovo vijeće načelno nema dvojbe u pogledu toga da je pivo aromatična hrana u smislu Uredbe.
- 23 Protiv ovog rješenja nije dopušten pravni lijek [*omissis*].

[*omissis*]